

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. JUDr. Vitem Vohánkou, advokátem, se sídlem Na Zámecké 457/5, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 4, Praha 2, ve věci žaloby proti dopisu žalovaného ze dne 14. 9. 2009, č.j. 37308/2009-2/PRO o návrhu na uložení povinnosti vyhovět návrhu na obnovu řízení, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2010, č. j. 4 Cad 132/2009 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele, JUDr. Vítu Vohánkovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do šedesáti dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba ze dne 20. 11. 2009 proti dopisu žalovaného ze dne 14. 9. 2009, č.j. 37308/2009-2/PRO o návrhu na uložení povinnosti vyhovět návrhu na obnovu řízení.

Městský soud v Praze žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) s odůvodněním, že byla s ohledem na § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb., podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, když stěžovatel podával žalobu ne ve své věci, ale ve věci manželky, aniž by však byl zmocněn k jejímu zastupování.

V podané kasační stížnosti stěžovatel zároveň požádal, aby mu byl k řízení o kasační stížnosti ustanoven advokát Mgr. František Drlík. Městský soud v Praze mu poté, co od stěžovatele obdržel vyplněné potvrzení o osobních majetkových a výtěžkových poměrech, usnesením ze dne 23. 3. 2010, č. j. 4 Cad 132/2009 - 43, ustanovil zástupcem JUDr. Víta Vohánku, advokáta, se sídlem Na Zámecké 457/5, Praha 4, přičemž tohoto zástupce následně vyzval, aby ve lhůtě do jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení podání (kasační stížnost) stěžovatele doplnil. S ustanovením zástupcem JUDr. Víta Vohánky stěžovatel nesouhlasil, podal proti němu kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 5. 2010, č. j. 3 Ads 46/2010 - 54, zamítl.

Stěžovatel prostřednictvím ustanoveného zástupce doplnil svoje předchozí téměř nečitelné podání (kasační stížnost), s tím, že kasační stížnost podává z důvodů daných ustanovením § 103 odst. 1 písm. a), b), a d) s. ř. s. Jmenovitě namítá, že napadené usnesení Městského soudu v Praze napadá v celém rozsahu a domnívá se, že bylo porušeno jeho právo na ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s. Stěžovatel je toho názoru, že žalovaný celou věc nesprávně posoudil a řádně se jí nezabýval. Rozhodnutí nesplňuje dle názoru žalobce náležitosti správního rozhodnutí, neboť není řádně odůvodněno, neuvádí důkazy ani jiné skutečnosti, o které se rozhodnutí opírá. Stejně tak rozsudek Městského soudu v Praze (správně má být „usnesení“ – pozn. NSS) je nejasný, není řádně odůvodněn. Rozhodnutí Městského soudu v Praze považuje žalobce za nezákonné, zejména z toho důvodu, že podání žalobce nebylo řádně projednáno a žalobci tak bylo odepráno právo se k celé věci vyjádřit, čímž byl zkrácen na svých právech. Žaloba na soud byla žalobcem podána na základě čl. 36 odst. 2 listiny základních práv a svobod z důvodu porušení žalobcova práva na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek dle čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a dále z důvodu porušení čl. 31, čl. 37 odst. 2, čl. 38 odst. 2, čl. 10 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 3 odst. 3 a čl. 1 Listiny základních práv a svobod. Dále poukazuje na to, že u Městského soudu v Praze je ve stejné věci vedeno cca 80 nevyřízených žalob, o kterých rozhoduje cca 8 různých soudců v samostatných řízeních. Vzhledem k výše uvedenému se žalobce domnívá, že zde existují vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost těchto rozhodnutí. Žalobce dále poukazuje na to, že mu bylo v řízení před Městským soudem v Praze odepráno právo na veřejné projednání věci a žalobce se tak nemohl k celé záležitosti před soudem vyjádřit. S ohledem na uvedené žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2010, č. j. 4 Cad 132/2009 - 67 (správně má být „usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2010, č. j. 4 Cad 132/2009 - 27“ – pozn. NSS)

Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozhodnutím Městského soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Kasační stížnost směřuje proti usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta žaloba stěžovatele, s odůvodněním, že je podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, když stěžovatel podával žalobu ne ve své věci, ale ve věci manželky, aniž by však byl zmocněn k jejímu zastupování.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel za důvody kasační stížnosti označil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b), a d) s. ř. s. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že v situaci, kdy je kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případná nepřezkoumatelost z důvodu vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Nejvyšší správní soud nezákonnost v napadeném usnesení Městského soudu v Praze neshledal.

Nejvyšší správní soud z obsahu spisu zjistil, že stěžovatel podal žalobu proti sdělení žalovaného ze dne 14. 9. 2009, č. j. 37308/2009-2/PRO, kterým žalovaný sdělil stěžovateli manželce, která podala návrh na obnovu řízení ve věci ukončení své pracovní neschopnosti, že stěžovatel nemůže být s ohledem na § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1966 Sb.“), účastníkem tohoto řízení, protože jeho zdravotní stav nebyl přezkoumáván. Žalovaný následně v dopise vypořádával její námitky s tím, že uvedené závěry se vztahují i k výtkám jejího manžela vzneseným v podání ze dne 24. 7. 2009, v němž podal návrh na obnovu v její citované věci. V závěru uvedl, že nebyly naplněny podmínky pro obnovu řízení. Stěžovatel se žalobou domáhal, aby bylo žalovanému nařízeno rozhodnout o jeho návrhu na obnovu řízení ve věci ukončení dočasné pracovní neschopnosti jeho manželky. Městský soud v Praze stěžovateli žalobu podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odmítl, neboť byla s ohledem na § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb., podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, když stěžovatel podával žalobu ne ve své věci, ale ve věci manželky, aniž by však byl zmocněn k jejímu zastupování.

Podle § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb. jsou účastníky řízení o přezkoumání rozhodnutí při posuzování zdravotního stavu zdravotnické zařízení, které rozhodnutí vydalo, a osoba, jejíž zdravotní stav je posuzován. Návrh na přezkoumání rozhodnutí může podat jen tato osoba.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Podle odst. 2 § 65 s. ř. s. žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.

Nejvyšší správní soud tedy musel posoudit, zda stěžovateli svědčila legitimace napadat žalobou ve správním soudnictví výše označené rozhodnutí žalovaného, tj. zda postavení stěžovatele lze podřadit pod ustanovení § 65 odst. 1 nebo 2 s. ř. s.

Se závěrem Městského soudu v Praze, že stěžovateli žalobní legitimace podle soudního řádu správního nesvědčí, se zdejší soud ztotožňuje.

Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. žalobní legitimaci podmiňuje zasažením právní sféry žalobce, k němuž typicky (nikoli však výlučně – srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 As 75/2006 – 52, publ. pod č. 1194/2007 Sb. NSS) dochází dotčením práv, resp. povinností právního subjektu.

Stěžovatel v kasační stížnosti dovozuje, že byl zkrácen na svých právech zejména z toho důvodu, že podání žalobce nebylo řádně projednáno a žalobci tak bylo odepřeno právo se k celé věci vyjádřit. Dále poukazuje na to, že u Městského soudu v Praze je ve stejné věci vedeno cca 80 nevyřízených žalob, o kterých rozhoduje cca 8 různých soudců v samostatných řízeních. Vzhledem k výše uvedenému se žalobce domnívá, že zde existují vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost těchto rozhodnutí.

Předně je třeba znovu konstatovat, že stěžovatel podával žalobu ne ve své věci, ale ve věci manželky. Stěžovateli tedy žádné subjektivní právo, jež by založilo jeho žalobní legitimaci nepřináleželo, stěžovatel měl toliko zájem na tom, aby v manželčině věci byla nařízena obnova řízení. Stěžovateli tak žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. nesvědčila. K podání žaloby ve věci manželky by stěžovatel za tohoto stavu věci byl příp. oprávněn, pokud by byl zmocněn k jejímu zastupování. Jak Městský soud v Praze uvedl a Nejvyšší správní soud z obsahu spisu ověřil, k zastupování manželky v posuzované věci stěžovatel zmocněn nebyl.

Nejvyšší správní soud je dále toho názoru, že stěžovateli nesvědčí ani žalobní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. V již zmiňovaném usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, publ. pod č. 906/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl:

„Ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s. rozšiřuje žalobní legitimaci i na účastníky řízení před správním orgánem, kteří nejsou k žalobě legitimováni podle § 65 odst. 1 s. ř. s. - neboť předmět správního řízení se nedotýkal jejich právní sféry, ale právní sféry někoho jiného –, pokud tvrdí, že postupem správního orgánu byli zkráceni na svých právech takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. ... Na rozdíl od žalobní legitimace podle předchozího odstavce je jejím předpokladem podle odst. 2 účastenství v předcházejícím správním řízení (tato otázka se přitom posuzuje materiálně; viz č. 162/2004 Sb. NSS). Podmínka, podle níž žalobce není k žalobě oprávněn podle § 65 odst. 1 s. ř. s., vystihuje to, proč se tomuto typu žalobců říká zájemníci: ve správním řízení nemohli být dotčeni na své vlastní právní sféře, a nemohou tedy žalovat podle odstavce prvního. Tyto osoby se účastnily správního řízení z toho důvodu, že v něm uplatňovaly určitý zájem, např. zájem na ochraně přírody; nejčastějšími zájemníky jsou právě ekologické spolky. Žalobce, jakožto účastník správního řízení, mohl být zkrácen na svých procesních právech. Jeho žalobní legitimaci zakládá právě tvrzení o zkrácení na procesních právech (č. 291/2004 Sb. NSS). Žalobce tedy musí tvrdit, že jako účastník předchozího správního řízení – v němž pouze uplatňoval určitý zájem – byl zkrácen na svých procesních právech; toto zkrácení zároveň musí být takové intenzity, aby mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí, proti němuž žalobce brojí.

V souzené věci nejenže žalobce neuplatňoval žádný zájem zákonem chráněný (viz výše), nesplnil ani podmínku účastnictví ve správním řízení, tj. *in concreto* řízení o přezkoumání rozhodnutí při posuzování zdravotního stavu manželky. Je zcela nesporné, že v souzené věci se nemůže jednat o účastnictví v řízení, neb toto je založeno § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb., podle něhož, jak bylo již shora poznamenáno, jsou účastníky řízení o přezkoumání rozhodnutí při posuzování zdravotního stavu toliko zdravotnické zařízení, které rozhodnutí vydalo, a dále osoba, jejíž zdravotní stav je posuzován. Toto zákonné ustanovení přitom výslovně zdůrazňuje, že návrh na přezkoumání rozhodnutí může podat jen tato osoba, tj. osoba, jejíž zdravotní stav je přezkoumáván.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že z řečného je patrné, že stěžovatel nemohl být účastníkem řízení o přezkoumání rozhodnutí při posuzování zdravotního stavu manželky, z něhož vzešlé rozhodnutí žalobou napadl, neboť nevyhovuje definici účastníků tohoto řízení, jak je podána v § 77 odst. 7 písm. d) zákona č. 20/1966 Sb.

K námitce stěžovatele, uvedené v doplnění kasační stížnosti, že bylo porušeno jeho právo na ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s., Nejvyšší správní soud uvádí, že zastoupení stěžovatele bylo předmětem samostatného řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti ustanovení JUDr. Víta Vohánky jeho zástupcem (stěžovatel požadoval ustanovení Mgr. Františka Drlíka), které bylo ukončeno, jak je shora také uvedeno, rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2010, č. j. 3 Ads 46/2010 – 54.

Pokud stěžovatel namítá, že mu bylo v řízení před Městským soudem v Praze odepráno právo na veřejné projednání věci a nemohl se tak k celé záležitosti před soudem vyjádřit, k tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že podle § 49 s. ř. s. se nařizuje jednání k projednání věci samé. V dané věci však byla žaloba odmítnuta, neboť byla podána osobou zjevně neoprávněnou (viz výše), a v takovém případě rozhodnutí o odmítnutí návrhu není rozhodnutím ve věci samé.

V návaznosti na uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušit, neboť jmenovaný soud nepochybil, odmítl-li žalobu podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jako podanou osobou k tomu zjevně neoprávněnou, neboť je očividné, že rozhodnutím při posuzování zdravotního stavu manželky žalobce, nebylo zasaženo do jeho právní sféry, a je evidentní, že žalobce nemohl být účastníkem předmětného řízení. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Lze tak shrnout, že Městský soud v Praze postupoval správně, pokud žalobu za popsané situace odmítl. Nejvyšší správní soud se s jeho závěry ztotožňuje a odkazuje na ně. Usnesení o odmítnutí žaloby je zákonné. Odmítnutím žaloby, v souladu se zákonem, přitom nedošlo ani k porušení Listiny základních práv a svobod.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, jej podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nelze přiznat.

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele, advokátu Vítu Vohánkovi, byla stanovena za dva úkony právní služby po 500 Kč za každý úkon (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a podání doplnění kasační stížnosti podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 téže vyhlášky, celkem tedy 1000 Kč), a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300 Kč, celkem tedy 1600 Kč. Odměna bude zástupci stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu